

УДК 7.05:746.4

ВПЛИВ КУЛЬТУРИ СПОЖИВАННЯ НА ФОРМОТВОРЧІ ЕКСПЕРИМЕНТИ В ДИЗАЙНІ ОДЯГУ

КІСІЛЬ Марина

Харківська гуманітарно-педагогічна академія, Харків, Україна

Надано результати дослідження формотворчих експериментів у дизайні одягу під впливом культури споживання. Метою роботи було визначити вплив на формоутворення одягу зміни ставлення споживачів до продуктів дизайн-діяльності. В результаті дослідження було встановлено, що на рішення у формоутворенні одягу мають вплив такі чинники: екологізація процесу споживання (мінімалізм, повторне використання сировини, zero waste, upcycling), біоніка як взаємозв'язок з навколишнім середовищем (біонічне формоутворення, еко-форма) та екологізація людини (відмова від штучних матеріалів).

Ключові слова: культура, споживання, формоутворення одягу, екологізація, дизайн одягу.

ВСТУП

Дослідження впливу культури споживання на формоутворення в сучасному дизайні одягу дозволяє виділити актуальні напрямки для діяльності дизайнерів одягу, які працюють в контексті гуманного ставлення до природи та розвивають екологічну свідомість у споживачів. Екологічне спрямування системи «людина — природа» є одним із найбільш актуальних напрямків для дизайну одягу впродовж останніх десятиліть. Орієнтація на екологізацію споживання природних ресурсів, аскетичність у формуванні гардеробу, повторне використання речей є найбільш затребуваними напрямками у сучасній культурі споживання дизайн-продуктів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Аналіз сучасних підходів до розуміння культури споживання в сучасному дизайні одягу дає можливість більш раціональному ставленню до використання не лише ресурсів для виробництва, але й до концепцій носіння одягу. Відповідно, кожен етап від виробництва до безпосереднього споживання може містити в собі екологічну складову, яка сприятиме підвищенню екологічної свідомості споживачів. Дослідження чинників впливу культури споживання на формоутворення одягу є актуальною проблемою для дизайнерів одягу та виробництва, адже саме через дизайн-продукти в суспільстві може виховуватись гуманне та екологічно орієнтоване ставлення до природи навколишнього середовища та місця в ньому людини.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Сучасні дослідження в галузі екологічного споживання базуються на різних підходах, однак для проведення даного дослідження було обрано такі напрямки, як екологічний фактор у дизайні [2], безпосередня характеристика процесу проектування нових дизайн-продуктів [1] та комплексне дослідження взаємодії споживача з дизайн-продуктами [3].

В результаті проведеного дослідження було виділено три підходи до екологічного орієнтування у споживанні дизайн-продуктів – це: 1) екологізація людини; 2) екологізація процесу споживання; 3) звернення до біонічних мотивів як можливості встановлення гармонійного співіснування з природою та навколишнім середовищем.

Екологізація людини проявилася у пропагуванні декількох підходів. Перший підхід проявився у повній відмові від синтетичних матеріалів і був спрямований на перевагу природних матеріалів, таким чином зменшуючи використання матеріалів штучного походження. У формоутворенні одягу це проявилось в активному використанні лляних, бавовняних, вовняних, кропив'яних та конопляних тканин, фурнітури з дерева, бамбука тощо. Це одразу ж вплинуло на форму одягу, яка певною мірою спростилася за рахунок акцентування матеріалів. Представники іншого підходу пропагували, навпаки, збереження природи за рахунок відмови від використання біоресурсів шляхом розвитку нових технологій та матеріалів. Насамперед, це сприяло відмові від використання натуральної шкіри та хутра, заміні їх штучними аналогами.

В екологізації процесу споживання предметів дизайну екологізація проявилася у розповсюдженні енергозберігаючих технологій, можливості екологічної утилізації, економічності, інноваційних технологій в текстилі. Одними з найбільш актуальних і найдоступніших форм екологічного споживання є мінімальне та аскетичне використання речей в гардеробі, де основною ідеєю є формування раціонального гардеробу. Актуальними стали напрямки zero waste (безвідходне проектування одягу – 0% міжлекальних випадів, що базується на прямолінійному формоутворенні модульних елементів форми одягу) та апсайклінг як концепція повторного використання речей з надаванням їм нових якостей та цінностей (формоутворення залежить від первинної форми речі).

Біонічне формоутворення є одним із найбільш сталих підходів до форми одягу в дизайні. Використання біологічних систем та процесів в проектуванні одягу дозволяє наблизитися до гармонійного поєднання форм костюма з природними системами на рівні структуроутворення чи функціонування формоутворення. В сучасному дизайні одягу перевага надається не прямому трансформуванню біонічних мотивів в костюм, а використанню принципового устрою біосистеми, що проявляється у конструктивному рішенні (структура мушлі в спіралеподібному покрої одягу, або сукня-троянда), в принципі дії (стрічка «велькро», створена на основі колючок реп'яха) тощо.

В сучасному дизайні одягу еко-форма може втілювати будь-який із зазначених підходів до формоутворення з урахування екологічного фактора, адже концептуальне навантаження полягає саме в ідеї, яку транслює дизайнер світу споживання.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження було комплексно розглянуто чинники культури споживання, які впливають на формоутворення одягу та процес виробництва дизайн-продуктів. Найбільш актуальними є напрямки екологічного споживання на кшталт апсайклінга, zero waste та принцип раціонального використання речей та гардеробу. Також значний вплив мають технологічні можливості сучасного виробництва, які здатні якісно плинати на кількість задіяних природніх та сировинних ресурсів у процесі проектування та виготовлення одягу.

Проведене дослідження є перспективним та актуальним для подальших розвідок, адже рівень діяльності людини досяг загрозливих масштабів для гармонійного співіснування людини та природи.

ЛІТЕРАТУРА

1. McKelvey K. Fashion design: process, innovation & practice [2nd edition]/K. McKelvey, J. Munslow. – Wiley, Hoboken, N.J., 2012. – 236 p.
2. Орлова О. О. Екологічний фактор формоутворення в дизайні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: 05.01.03 «Технічна естетика» / О. О. Орлова. – Харків, 2003. – 20 с.
3. Пресс М. Власть дизайнера: ключ к сердцу потребителя / М. Пресс, Р. Купер; [пер. с англ. А. Н. Поплавская; науч. ред. Б.П. Буландо]. – Минск: Гревцов Паблишер, 2008. – 352 с.

KISIL M.

INFLUENCE OF CONSUMPTION CULTURE ON SHAPING EXPERIMENTS IN FASHION DESIGN

The results of research of shaping experiments are given in fashion design under act of culture of consumption. The aim of work was to define influence on shaping of clothes of change of relation of consumers to product of design activity. It was set as a result of research, that on a decision in shaping of clothes such factors have an influence: ecologization of process of consumption (minimalism, repeated use of raw material, zero waste, up cycling), bionic (bionic shaping, eco-form), ecologization of people (refusal of artificial materials)

Key words: culture, consumption, shaping of clothes, ecologization, fashion design.